

Forslag

til

Lov om ændringer i forsikringsaftaleloven.

FremSAT den 15. januar 1960 af *justitsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 129 af 15. april 1930 om forsikringsaftaler sker følgende ændringer:

1. § 5, stk. 2, affattes således:

„Ved skadesforsikring kan selskabet dog opsige forsikringen med en uges — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

2. Til § 13 føjes som nyt stk. 2:

„Har forsikringstageren bopæl i Grønland, forlænges de i stk. 1 omhandlede frister for betaling i det omfang, stedets forbindelsesmuligheder i det enkelte tilfælde gør det rimeligt, ligesom påkrav kan foretages tidligere end en uge før forfaldsdagen, for så vidt det er rimeligt begrundet i stedets postforbindelse.“

3. I § 14 indføres som nyt stk. 2:

„Har forsikringstageren bopæl i Grønland, forlænges de i stk. 1 omhandlede frister for betaling i det omfang, stedets forbindelsesmuligheder i det enkelte tilfælde gør det rimeligt, ligesom påkrav i henhold til stk. 1, 2. pkt., kan foretages tidligere end en uge før forfaldsdagen, for så vidt det er rimeligt begrundet i stedets postforbindelse.“

4. § 28, 2. pkt., affattes således:

„Dog kan selskabet ved skadesforsikring betinge sig ret til at opsige aftalen med 14 dage — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

5. Til § 33, stk. 1, føjes som nyt 2. pkt.:

„Har forsikringstageren eller den sikrede bopæl i Grønland, kommer det dog ikke sel-

skabet til skade, at sådan meddelelse som omhandlet i §§ 8, 13, stk. 1, 2. pkt., 14, 31 og 48 forsinkes eller ikke kommer frem, når meddelelsen er indleveret til befordring med telegram eller post eller, hvor andet forsvarligt befordringsmiddel benyttes, er indleveret til befordring dermed.“

6. § 47 affattes således:

„Uanset om en fareforøgelse af den i § 45 nævnte art er hidført med eller uden den sikredes vilje, er selskabet berettiget til at opsige forsikringen med en uges — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

7. § 51, stk. 2, affattes således:

„Vidner undladelsen af at efterkomme forskrifterne om en forsømmelighed, som lader befrygte, at forskriften også i fremtiden vil blive overtrådt, eller er der i øvrigt grund til at befrygte, at nye overtrædelser vil finde sted, kan selskabet opsige aftalen med en uges — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

8. I § 54, stk. 2, udgår sidste pkt. og i stedet indsættes:

„Har den nye ejer bopæl i Grønland, forlænges de nævnte frister til en måned. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke for søforsikring af skib.“

9. § 87, stk. 1, affattes således:

„Bortfalder forsikringen af en fast ejendom ifølge aftale, eller nedsættes forsikringssummen, eller bringes selskabets ansvar til ophør på grund af manglende præmiebetaling eller ejerskifte, får dette først retsvirkning over for panthaveren 14

dage — hvis panthaveren har bopæl i Grønland en måned — efter, at han fra selskabet har modtaget meddelelse derom.“

§ 2.

Forsikringsaftaleloven sættes i kraft i Grønland fra den 1. januar 1961.

Bemærkninger til lovforslaget.

Forsikringsaftaleloven antages allerede i dag at gælde for Grønland for så vidt angår aftaler indgået med danske forsikringselskaber, der ikke har hjemsted i Grønland. Formålet med forslaget er at gøre forsikringsaftalelovens bestemmelser anvendelige også på forsikringsaftaler indgået med selskaber hjemmehørende i Grønland og at indføre de ændringer i loven, som de særlige grønlandske forhold gør hensigtsmæssige.

De foreslåede ændringer er begrundet i, at den grønlandske postgang ikke har den sikkerhed og præcision, der er en forudsætning for en række af forsikringsaftalelovens bestemmelser om meddelelser, frister m. m. Denne begrundelse gælder med samme vægt, hvad enten aftalen er indgået med et grønlandsk eller et dansk forsikringselskab, og afgørende for, om de ændrede bestemmelser finder anvendelse, er derfor efter forslaget ikke, om forsikringen er tegnet af et grønlandsk selskab, men om den person, hvis forhold man i det enkelte tilfælde må lægge vægt på, har bopæl i Grønland.

Forslaget er udarbejdet på grundlag af et udkast fra Det grønlandske lovudvalg og svarer indholdsmæssigt fuldstændig til dette udkast, der er tiltrådt af Grønlands landsråd i rådets ordinære samling i 1959.

Foruden de bestemmelser i forsikringsaftaleloven, der er omfattet af forslagets § 1, har Det grønlandske lovudvalg særlig drøftet bestemmelserne i §§ 55 og 87 med henblik på spørgsmålet om nødvendigheden af ændringer.

Uanset at det grønlandske husfællesskab ofte vil omfatte personer uden for den kreds, som nævnes i § 55 (ægtefælle og hjemmeboende børn samt personer, der hører til forsikringstagerens husstand og står i personligt tjenesteforhold til ham), har udvalget ikke fundet anledning til en ændring af loven, hvorefter indboforsikringen skulle omfatte andre tredjemands interesser (f. eks. forældre, plejebørn, svigerbørn). Udvalget har i forbindelse hermed bemærket, at det fra assurandør-societetet er oplyst, at der for tiden finder drøftelser sted, der går ud på at udvide den til forsikringsaftalelovens § 55 svarende standardbetingelse i indboforsikringspoli- cerne til at omfatte „familiemedlemmer, der er op- taget i husstanden.“

Bestemmelsen i § 87 sigter til at skabe sikkerhed for panthavere i fast ejendom i tilfælde af, at brandforsikringen i ejendommen ændres eller falder bort. En eventuel ændring får efter bestemmelsen først retsvirkning for panthaveren 14 dage efter, at denne af selskabet har fået meddelelse herom. Så længe der i Grønland ikke findes noget tinglysningssystem, hvorigennem der uden vanskelighed kan skaffes oplysning om eventuelle panthavere, kan selskabets forpligtelse, for så vidt angår panthavere med pant i grønlandsk fast ejendom, kun gælde, såfremt disse enten har anmeldt deres ret til selskabet, eller denne i øvrigt måtte være selskabet bekendt. Idet udvalget er gået ud fra, at selskabet heller ikke efter den nuværende formulering af den danske bestemmelse vil kunne komme til at hæfte i videre omfang for selskabet ubekendte hæftelser, har man ikke ment det nødvendigt at ændre ordlyden af § 87 på dette punkt.

For så vidt angår huse, der er opført med offentlige lån, må det formentlig antages, at selskabernes grønlandske agenter vil være bekendt med det offentlige ret.

Gennemføres en tinglysnings- eller registrerings- ordning, må selskabets underretningspligt gælde panthavere, hvis ret fremgår af registret.

Til § 1.

Ad 1, 4, 6, 7, 8 og 9.

Man har her valgt en fast længere frist, idet man har ment, at en elastisk forlængelse ville give for stor usikkerhed. De foreslåede fristforlængelser er i det store og hele en kodifikation af en kutyme, som har udviklet sig ved danske selskabers hidtidige virksomhed i Grønland.

Ad 2 og 3.

Efter forsikringsaftalelovens § 13 kan selskabet, såfremt første præmie ikke betales i rette tid, opsige forsikringen med den virkning, at aftalen bortfalder, såfremt præmien ikke betales inden 3 dage. Det samme gælder, hvis en senere præmie ikke betales inden en uge efter, at selskabet har rettet påkrav derom til forsikringstageren. Sådant

påkrav må dog tidligst finde sted en uge før forfaldsdagen.

Efter § 14 ophører selskabets ansvar, hvis første præmie ikke betales efter påkrav, der tidligst må foretages på forfaldsdagen. Det samme gælder, hvis en senere præmie ikke betales inden en uge efter påkrav, der tidligst må foretages en uge før forfaldsdagen.

De foreslåede bestemmelser medfører, at fristen for betaling forlænges i det omfang, stedets forbindelsesmuligheder i det enkelte tilfælde gør det rimeligt, og at påkrav kan foretages tidligere end en uge før forfaldsdagen, for så vidt det er rimeligt begrundet i stedets postforbindelse.

Efter forslaget er det således tilstrækkeligt, at påkravet sendes på et sådant tidspunkt, at selskabet må påregne, at det efter stedets postforbindelse kommer frem til forsikringstageren en uge før forfaldsdagen eller på et tidligere tidspunkt, der dog ikke ligger urimeligt længe forud for forfaldsdagen. Skulle påkravet på grund af uregelmæssigheder i postgangen komme frem noget før påregnet, har det dog retsvirkning. Selskabets ansvar ophører, når der er forløbet en uge efter fremkomsten, og forfaldsdagen er indtrådt, uden at betaling er sket.

Ved forlængelsen af betalingsfristen har man lagt vægt på stedets forbindelsesmuligheder, medens man for så vidt angår spørgsmålet om påkrav alene har lagt vægt på stedets postforbindelse. Dette skyldes, at man ikke har ment at kunne stille krav om, at selskaberne skal tage andre kommunikationsmidler i brug ved disse ordinære rykker-skrivelser.

Ad 5.

Efter den danske forsikringsaftalelovs § 33, stk. 1, bliver meddelelser fra selskabet til forsikringstageren eller den sikrede først virksomme, når de modtages af denne, medmindre udeblivelsen eller forsinkelsen skyldes modtagerens forhold. Risikoen for fejl i postgangen påhviler således selskabet. De andre nordiske lande har med hensyn til de i §§ 8, 14, 31 og 48 nævnte meddelelser den modsatte risikofordeling, og dette motiveres med, at pligten til at sende sådanne meddelelser er pålagt i adressatens interesse. Når den danske lov lægger risikoen på selskabet, er det ud fra den betragtning, at de tilfælde, hvor meddelelsen uden skyld fra afsenderens eller modtagerens side går tabt eller forsinkes, vil være så sjældne, at de vil spille en meget ringe rolle for selskabets økonomi, medens det kan være af katastrofal betydning for forsikringstageren eller den sikrede, om den til meddelelsen knyttede retsvirkning skulle indtræde, uden at han vidste noget derom.

Under hensyn til, at den for det danske standpunkt gældende forudsætning med hensyn til postgangens sikkerhed og præcision ikke har gyldighed for post til eller mellem grønlandske steder, har man fundet det rigtigst at udforme reglen efter det mønster, der er fulgt i den norske lov, idet man dog har medtaget det i § 13 nævnte påkrav, der er af samme art som de i §§ 8, 14, 31 og 48 omhandlede meddelelser, men ikke kendes i de andre nordiske lande. Om andre meddelelser end de udtrykkelig nævnte, f. eks. opsigelser, vil den almindelige regel i l. pkt. uændret gælde i forhold til grønlandske forsikringstagere og sikrede.

Bilag.

I nærværende bilag opføres i venstre spalte de i lovforslagets § 1 omhandlede bestemmelser i den nugældende formulering, medens forslaget opføres i højre spalte.

Gældende formulering.

§ 5. Må det antages, at forsikringstageren ved forsikringens tegning hverken vidste eller burde vide, at en af ham givne oplysning var urigtig, hæfter selskabet, som om urigtig oplysning ikke forelå.

Ved skadesforsikring kan selskabet dog opsigte forsikringen med en uges varsel.

§ 13. Betales første præmie ikke i rette tid, kan selskabet opsigte forsikringen med den virkning, at aftalen helt bortfalder, såfremt præmien ikke betales inden 3 dage. Det samme gælder, hvis en senere præmie ikke betales inden en uge efter, at selskabet har rettet påkrav derom til forsikringstageren. Sådant påkrav må dog tidligst finde sted en uge før forfaldsdagen.

§ 14. Betales første præmie ikke efter påkrav, der tidligst må foretages på forfaldsdagen, ophører selskabets ansvar. Det samme gælder, hvis en senere præmie ikke betales inden en uge efter påkrav, der tidligst må foretages en uge før forfaldsdagen.

Forbehold om, at selskabets ansvar først skal indtræde, når første præmie er betalt eller policen udleveret, er ugyldigt.

Så længe aftalen ikke er helt bortfaldet, kan forsikringstageren ved at betale præmien bringe selskabets ansvar til på ny at løbe fra det tidspunkt, betalingen sker.

§ 28. Kommer forsikringstageren under konkurs, eller åbnes der forhandling om tvangsakkord uden for konkurs i hans bo, har dette, selv om andet er aftalt, ingen virkning på forsikringsaftalen udover, hvad der følger af lovgivningens almindelige regler. Dog kan selskabet ved skadesforsikring betinge sig ret til at opsigte aftalen med 14 dages varsel.

§ 33. Meddelelser fra selskabet til forsikringstageren eller den sikrede bliver først

Forslaget.

1. § 5, stk. 2, affattes således:

„Ved skadesforsikring kan selskabet dog opsigte forsikringen med en uges — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

2. Til § 13 føjes som nyt stk. 2:

„Har forsikringstageren bopæl i Grønland, forlænges de i stk. 1 omhandlede frister for betaling i det omfang, stedets forbindelsesmuligheder i det enkelte tilfælde gør det rimeligt, ligesom påkrav kan foretages tidligere end en uge før forfaldsdagen, for så vidt det er rimeligt begrundet i stedets postforbindelse.“

3. I § 14 indføres som nyt stk. 2:

„Har forsikringstageren bopæl i Grønland, forlænges de i stk. 1 omhandlede frister for betaling i det omfang, stedets forbindelsesmuligheder i det enkelte tilfælde gør det rimeligt, ligesom påkrav i henhold til stk. 1, 2. pkt., kan foretages tidligere end en uge før forfaldsdagen, for så vidt det er rimeligt begrundet i stedets postforbindelse.“

4. § 28, 2. pkt., affattes således:

„Dog kan selskabet ved skadesforsikring betinge sig ret til at opsigte aftalen med 14 dages — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

5. Til § 33, stk. 1, føjes som nyt 2. pkt.:

„Har forsikringstageren eller den sikrede bopæl i Grønland, kommer det dog ikke

virksomme, når de modtages af denne, medmindre det skyldes undladelse af at anmelde flytning eller andet forhold hos modtageren, at meddelelsen ikke eller ikke rettidigt fremkommer, idet retsvirkningen af meddelelsen da indtræder dagen efter, at den under normale forhold ville være kommet den pågældende i hænde.

Når den sikrede har indleveret sådan meddelelse, som omhandles i §§ 21, 46 og 67, til befordring med telegram eller post eller, hvor andet forsvarligt befordringsmiddel benyttes, har afgivet den til befordring dermed, går det ikke ud over ham, at meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

§ 47. Uanset om en fareforøgelse af den i § 45 nævnte art er hidført med eller uden den sikredes vilje, er selskabet berettiget til at opsige forsikringen med en uges varsel.

§ 51. Er der i forsikringsaftalen givet pålæg om forholdsregler, der før forsikringsbegivenhedens indtræden skal iagttages for at forebygge denne eller formindske skadens omfang, og har den sikrede eller nogen, hvem det påhviler at påse forskrifternes gennemførelse, gjort sig skyldig i forsømmelse med hensyn til overholdelsen af sådant pålæg, har den sikrede kun krav mod selskabet, når og for så vidt det må anses godtgjort, at forsikringsbegivenhedens indtræden eller omfang ikke skyldes overtrædelse af disse forskrifter.

Vidner undladelsen af at efterkomme forskrifterne om en forsømmelighed, som lader befrygte, at forskriften også i fremtiden vil blive overtrådt, eller er der i øvrigt grund til at befrygte, at nye overtrædelser vil finde sted, kan selskabet opsige aftalen med en uges varsel.

Aftale, der går ud på i videre omfang end angivet at fritage selskabet for ansvar, når sådanne forskrifter overtrædes, er uden retsvirkning.

§ 54. Er tingsforsikring tegnet uden angivelse af nogen bestemt interesse, anses

selskabet til skade, at sådan meddelelse som omhandlet i §§ 8, 13, stk. 1., 2. pkt., 14, 31 og 48 forsinkes eller ikke kommer frem, når meddelelsen er indleveret til befordring med telegram eller post eller, hvor andet forsvarligt befordringsmiddel benyttes, er indleveret til befordring dermed.“

6. § 47 affattes således:

„Uanset om en fareforøgelse af den i § 45 nævnte art er hidført med eller uden den sikredes vilje, er selskabet berettiget til at opsige forsikringen med en uges — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

7. § 51, stk. 2, affattes således:

„Vidner undladelsen af at efterkomme forskrifterne om en forsømmelighed, som lader befrygte, at forskriften også i fremtiden vil blive overtrådt, eller er der i øvrigt grund til at befrygte, at nye overtrædelser vil finde sted, kan selskabet opsige aftalen med en uges — hvis forsikringstageren har bopæl i Grønland en måneds — varsel.“

8. I § 54, stk. 2, udgår sidste pkt. og i stedet indsættes:

„Har den nye ejer bopæl i Grønland, forlænges de nævnte frister til en måned.

forsikringen tegnet til fordel for enhver, der som ejer, panthaver eller indehaver af anden tinglig ret, eller fordi han bærer faren for tingen, vil lide tab ved, at den forringes eller går til grunde. På søpanteret finder denne bestemmelse dog kun anvendelse, hvis panteretten er forbundet med personlig fordring mod pantets ejer.

Er det betinget, at forsikringen skal ophøre i tilfælde af ejerskifte, gælder forsikringen dog 14 dage — i kreaturforsikring 3 dage — efter ejerskiftet i det omfang, hvori den nye ejer ikke gennem en af ham tegnet forsikring har krav på erstatning. Denne bestemmelse gælder ikke for søforsikring af skib.

§ 87. Bortfalder forsikringen af en fast ejendom ifølge aftale, eller nedsættes forsikringssummen, eller bringes selskabets ansvar til ophør på grund af manglende præmiebetaling eller ejerskifte, får dette først retsvirkning over for panthaveren 14 dage efter, at han fra selskabet har modtaget meddelelse derom.

Bestemmelsen i § 51, 1ste stykke, kan kun påberåbes over for panthaveren, når denne selv er skyld i, at pålægget ikke er overholdt.

I øvrigt bliver de bestemmelser til værn for panthavere og andre i ejendommen berettigede, som indeholdes i særlige love om bygningsbrandforsikring eller i de i henhold til disse love stadfæstede vedtægter, bestående.

Disse bestemmelser finder også anvendelse på det i §§ 37 og 38 i lov om tinglysning af 31. marts 1926 omhandlede tilbehør til fast ejendom, for så vidt forsikringen omfatter sådant tilbehør.

Bestemmelsen i 1. pkt. gælder ikke for søforsikring af skib.“

9. § 87, stk. 1, affattes således:

„Bortfalder forsikringen af en fast ejendom ifølge aftale, eller nedsættes forsikringssummen, eller bringes selskabets ansvar til ophør på grund af manglende præmiebetaling eller ejerskifte, får dette først retsvirkning over for panthaveren 14 dage — hvis panthaveren har bopæl i Grønland en måned — efter, at han fra selskabet har modtaget meddelelse derom.“